

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΚΤΟΥ

της προσφυγής αριθ. 44625/06

που κατατέθηκε από τον Β Μ

κατά της Ελλάδας

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας στις 4 Δεκεμβρίου 2008 σε τμήμα αποτελούμενο από τους:

Nina Vajić, *πρόεδρος*,

Χρήστο Ροζάκη,

Anatoly Kovler,

Elisabeth Steiner,

Khanlar Hajiyev,

Giorgio Malinverni,

Γιώργο Νικολάου, *δικαστές*,

και τον Søren Nielsen, *γραμματέα τμήματος*.

Λαμβάνοντας υπόψη την πιο πάνω αναφερόμενη προσφυγή που κατατέθηκε στις 30 Οκτωβρίου 2006,

Λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν από την εναγόμενη κυβέρνηση και εκείνες που κατατέθηκαν σε απάντηση από τον προσφεύγοντα,

Αφού διασκέφθηκε, εκδίδει την ακόλουθη απόφαση:

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Ο προσφεύγων, κύριος Β Μ, είναι Έλληνας υπήκοος ο οποίος γεννήθηκε το 1964 και κατοικεί στην Καρδίτσα. Εκπροσωπείται ενώπιον του

Δικαστηρίου από τον κ. Α. Θανόπουλο, δικηγόρο του συλλόγου της Αθήνας. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τους απεσταλμένους του αντιπροσώπου της, κύριο Σ. Σπυρόπουλο, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και την κυρία Σ. Τρεκλή, δικαστική αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

A. Οι συνθήκες της υπόθεσης

Τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης, όπως εξετέθησαν από τους διαδίκους, μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

Ο προσφεύγων είναι φαρμακοποιός. Μετά από καταγγελία του συλλόγου φαρμακοποιών της Καρδίτσας ότι πωλούσε φάρμακα σε τιμή χαμηλότερη από την επίσημη λιανική τιμή, διενεργήθηκε έλεγχος από τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες κατόπιν του οποίου ασκήθηκαν ποινικές και πειθαρχικές διώξεις σε βάρος του.

1. Η επίδικη ποινική διαδικασία

Στις 23 Σεπτεμβρίου 2003, το Πλημμελειοδικείο Καρδίτσας καταδίκασε τον προσφεύγοντα σε ποινή φυλάκισης έξι μηνών με αναστολή για ηθική αυτουργία σε ψευδομαρτυρία δεκαέξι ατόμων οι οποίοι είχαν καταθέσει υπέρ του ενώπιον του Πλημμελειοδίκη Καρδίτσας κατά την προανάκριση της υπόθεσης (απόφαση αριθ. 1413/2003). Την ίδια ημέρα, ο προσφεύγων άσκησε έφεση.

Στις 16 Ιουνίου 2005, η ελληνική βουλή ψήφισε το νόμο αριθ. 3346/2005. Δυνάμει του άρθρου 32 του νόμου αυτού (βλέπε πιο κάτω «Το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο και η πρακτική»), η ποινή που είχε επιβληθεί στον προσφεύγοντα παραγράφηκε και η υπόθεση τέθηκε στο αρχείο, με πράξη του εισαγγελέως με ημερομηνία 7 Νοεμβρίου 2005.

Στις 7 Μαρτίου 2006, μετά από προσφυγή που κατέθεσε ο προσφεύγων ο οποίος διεκδικούσε το δικαίωμά του να εκδικασθεί η υπόθεσή του σε δεύτερο βαθμό, ο εισαγγελέας ανακάλεσε την πράξη του και παρέπεμψε την υπόθεση ενώπιον του Εφετείου Λάρισας.

Στις 2 Μαΐου 2006, το εφετείο, κατά πλειοψηφία, έκρινε ότι ο νέος νόμος αποσκοπούσε στο να αποφορτίσει τα πινάκια των δικαστηρίων από υποθέσεις ελάσσονος σημασίας και να επιταχύνει έτσι την ποινική δικαιοσύνη. Δεν πρόσβαλλε επομένως ούτε το Σύνταγμα ούτε την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Ανθρώπινα

Δικαιώματα. Ως εκ τούτου, το εφετείο έθεσε τέλος στις ποινικές διώξεις που είχαν ασκηθεί σε βάρος του προσφεύγοντος, υπό τους όρους του νόμου αριθ. 3346/2005, και έθεσε την υπόθεση στο αρχείο (απόφαση αριθ. 536/2006).

2. Η πειθαρχική διαδικασία

Εν τω μεταξύ, στις 4 Ιουνίου 2002, το πειθαρχικό συμβούλιο του συλλόγου φαρμακοποιών της Λάρισας αποφάσισε να κλείσει το φαρμακείο του προσφεύγοντος για δέκα μήνες λόγω της πώλησης φαρμακευτικών προϊόντων σε τιμή χαμηλότερη της επίσημης λιανικής τιμής. Η απόφαση αυτή επικυρώθηκε σε δεύτερο βαθμό από την απόφαση αριθ. 4/2003 του ανώτατου πειθαρχικού συμβουλίου του πανελλήνιου συλλόγου φαρμακοποιών.

Στις 6 Μαΐου 2004, ο προσφεύγων κατέθεσε ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Λάρισας προσφυγή κατά της τελευταίας αυτής απόφασης.

Στις 13 Μαΐου 2005, το δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή, στηριζόμενο σε πολυάριθμα αποδεικτικά στοιχεία, εκ των οποίων το πρωτόκολλο επιθεώρησης που συντάξε η υγειονομική υπηρεσία της νομαρχίας Καρδίτσας, οι καταθέσεις πολυάριθμων μαρτύρων, καθώς και το γεγονός ότι, κατά το παρελθόν, στον προσφεύγοντα είχαν επιβληθεί πέντε φορές κυρώσεις από τις πειθαρχικές αρχές για παρόμοιες παραβιάσεις της φαρμακευτικής νομοθεσίας και ότι είχε επίσης καταδικαστεί ποινικά. Το δικαστήριο ανέφερε επιπλέον ότι ο προσφεύγων είχε καταδικαστεί για ηθική αυτουργία σε ψευδομαρτυρία δυνάμει της απόφασης αριθ. 1413/2003 του Πλημμελειοδικείου Καρδίτσας (απόφαση αριθ. 154/2005).

Στις 30 Ιουνίου 2005, ο προσφεύγων άσκησε έφεση.

Στις 11 Απριλίου 2006, το Διοικητικό Εφετείο Λάρισας έκανε δεκτή την προσφυγή του προσφεύγοντος, ακύρωσε την απόφαση αριθ. 4/2003 λόγω ελαττώματος στη σύνθεση του ανώτατου πειθαρχικού συμβουλίου του πανελλήνιου συλλόγου φαρμακοποιών και παρέπεμψε την υπόθεση ενώπιον του τελευταίου για να κρίνει εκ νέου την υπόθεση (απόφαση αριθ. 195/2006). Η υπόθεση είναι επί του παρόντος εκκρεμής ενώπιον της εν λόγω πειθαρχικής αρχής.

B. Το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο και η πρακτική

1. Το άρθρο 32 του νόμου αριθ. 3346/2005 έχει ως εξής:

«1. Επιβληθείσες ποινές με αποφάσεις που έχουν εκδοθεί μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος διάρκειας μέχρι έξι μηνών, εφόσον δεν έχουν καταστεί αμετάκλητες και δεν έχουν οπωσδήποτε εκτιθεί μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, παραγράφονται και δεν εκτελούνται, υπό τον όρον ότι ο καταδικασθείς δεν θα υποπέσει μέσα σε δεκαοκτώ μήνες από τη δημοσίευση του νόμου αυτού σε νέα από δόλο προερχόμενη αξιόποινη πράξη, για την οποία θα καταδικασθεί αμετάκλητα οποτεδήποτε σε ποινή στερητική της ελευθερίας ανώτερη των έξι μηνών. Σε περίπτωση νέας καταδίκης ο καταδικασθείς εκτίει αθροιστικά, μετά την έκτιση της νέας ποινής και τη μη εκτιθείσα (...).

2. Οι μη εκτελεσθείσες κατά την παράγραφο 1 αποφάσεις τίθενται στο αρχείο με πράξη του αρμόδιου εισαγγελέα (...).»

Σε εγκύκλιο της 5^{ης} Ιουλίου 2005 προς τους εισαγγελείς εφετών και πρωτοδικών, ο Αντιεισαγγελέας του Αρείου Πάγου διευκρίνιζε ότι αν το άτομο είχε καταδικαστεί αμετάκλητα για νέα αξιόποινη πράξη, η ποινική διαδικασία που είχε τεθεί στο αρχείο δυνάμει του άρθρου 32 § 1 θα συνεχιζόταν, «χωρίς ουδεμία στέρηση των δικαιωμάτων του ενδιαφερομένου, από το σημείο εκείνο της διαδικασίας όπου βρισκόταν η υπόθεση στις 17 Ιουνίου 2005 [την επομένη της θέσης του νέου νόμου σε ισχύ]».

Σε επιστολή της 22 Νοεμβρίου 2007 προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, ο Εισαγγελέας Εφετών Λάρισας σημείωνε ότι αν ο καταδικασθείς είχε διαπράξει εντός της προβλεπόμενης από το άρθρο 32 § 1 προθεσμίας μία νέα αξιόποινη πράξη από δόλο, η τεθείσα στο αρχείο ποινική υπόθεση θα ανασυρόταν από το αρχείο. Αν ο καταδικασθείς είχε ασκήσει έφεση πριν τη θέση της υπόθεσης στο αρχείο, αυτή θα εισαγόταν ενώπιον του εφετείου προκειμένου να κριθεί.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 504 § 1 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, η αίτηση αναίρεσης αφορά τις αποφάσεις που δεν προσβάλλονται με έφεση καθώς και τις αποφάσεις του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου οι οποίες εκδόθηκαν ύστερα από άσκηση έφεσης «αν, με τις αποφάσεις αυτές το δικαστήριο αποφάνθηκε τελειωτικά για την κατηγορία ή αν έπαυσε οριστικά ή κήρυξε απαράδεκτη την ποινική δίωξη».

Με την απόφασή του αριθ. 1437/2006, ο Άρειος Πάγος, σε συμβούλιο, κήρυξε απαράδεκτη την αίτηση αναίρεσης που είχε ασκηθεί κατά απόφασης που έθετε την υπόθεση στο αρχείο δυνάμει του άρθρου 32 του νόμου αριθ. 3346/2005, για τον λόγο ότι η απόφαση αυτή δεν μπορούσε να προσβληθεί με αίτηση αναίρεσης, καθώς δεν είχε δώσει οριστικά τέλος στην ποινική δίωξη, αλλά με την προϋπόθεση ότι ο καταδικασθείς δε θα διέπραττε νέα αξιόποινη πράξη εντός της προβλεπόμενης από τον εν λόγω νόμο προθεσμίας.

2. Το άρθρο 574 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προβλέπει:

«1. (...) το ποινικό μητρώο αποτελείται από δελτία.

2. Σε κάθε δελτίο ποινικού μητρώου αναγράφονται τα εξής:

(...)

β) Οι αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις ή βουλεύματα

3. Στα δελτία ποινικού μητρώου εγγράφονται επίσης τα ακόλουθα στοιχεία:

α) Η χάρη με άρση των συνεπειών της καταδίκης, η παραγραφή της πράξης ή της ποινής με ειδικό νόμο, η αναστολή εκτέλεσης της ποινής υπό όρους με ειδικό νόμο (...)

Σε επιστολή της 30 Μαρτίου 2007 προς τον υπουργό Δικαιοσύνης, ο Αντιεισαγγελέας του Αρείου Πάγου προέβλεπε ότι μόνο οι αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις, οι οποίες είχαν τεθεί στο αρχείο δυνάμει του νόμου αριθ. 3346/2005, θα εγγράφονταν σε κάθε περίπτωση στο ποινικό μητρώο, ακόμα κι αν το άτομο δεν είχε διαπράξει νέα αξιόποινη πράξη από δόλο μέσα σε δεκαοκτώ μήνες από τη δημοσίευση του νόμου αυτού. Την άποψη αυτή εξέφρασε και ο Εισαγγελέας Εφετών Λάρισας, στην επιστολή του με ημερομηνία 22 Νοεμβρίου 2007 (βλέπε πιο πάνω σημείο 1, βλέπε επίσης το βούλευμα αριθ. 82/2006, με το οποίο ο Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών Αθήνας κήρυξε άκυρη και διέταξε τη διαγραφή από το ποινικό μητρώο της εγγραφής μίας καταδικαστικής απόφασης, η οποία εκδόθηκε σε πρώτο βαθμό, και στη συνέχεια τέθηκε στο αρχείο δυνάμει του νόμου αριθ. 3346/2005).

Γ. Η εισηγητική έκθεση στο Πρωτόκολλο αριθ.7 της Σύμβασης

Οι εφαρμοστέες διατάξεις της εισηγητικής έκθεσης στο Πρωτόκολλο αριθ. 7 έχουν ως εξής:

Άρθρο 2

«17. Το άρθρο αυτό αναγνωρίζει σε κάθε πρόσωπο που κηρύχθηκε ένοχο για αξιόποινη πράξη από δικαστήριο, το δικαίωμα της επανεξέτασης από ανώτερο δικαστήριο της απόφασης με την οποία κηρύχθηκε ένοχο ή του επιβλήθηκε ποινή. Δεν απαιτείται, σε κάθε περίπτωση, το εν λόγω πρόσωπο να έχει τη δυνατότητα επανεξέτασης συγχρόνως και της απόφασης με την οποία κηρύχθηκε ένοχο και της απόφασης με την οποία του επιβλήθηκε ποινή. Για παράδειγμα, αν το καταδικασθέν πρόσωπο έχει ομολογήσει την ενοχή του για την αξιόποινη πράξη για την οποία κατηγορήθηκε, το δικαίωμα αυτό μπορεί να περιοριστεί στην επανεξέταση της απόφασης με την οποία του επιβλήθηκε ποινή. Σε σχέση προς τη διατύπωση της αντίστοιχης διάταξης του Συμφώνου των Ηνωμένων Εθνών (άρθρο 14, παράγραφος 5), προστέθηκε ο όρος «δικαστήριο» ώστε να είναι σαφές ότι το άρθρο αυτό δεν αφορά τις αξιόποινες πράξεις που κρίνονται από αρχές οι οποίες δε συνιστούν δικαστήρια με την έννοια του άρθρου 6 του Συμφώνου.

18. Η εξέταση από ανώτερο δικαστήριο διέπεται από διαφορετικούς κανόνες στα διάφορα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης. Σε ορισμένες χώρες, η εξέταση αυτή μπορεί να περιορίζεται, ανάλογα την περίπτωση, στην εφαρμογή του νόμου, όπως η αίτηση αναίρεσης. Σε άλλες χώρες αναγνωρίζεται το ένδικο μέσο της έφεσης, που επιτρέπει να προβληθούν ενώπιον ανώτερου δικαστηρίου τόσο τα πραγματικά όσο και τα νομικά ζητήματα. Το άρθρο αυτό αναθέτει στην εθνική νομοθεσία το καθήκον να καθορίσει τους τρόπους άσκησης του δικαιώματος αυτού, συμπεριλαμβανομένων των λόγων για τους οποίους μπορεί αυτό να ασκηθεί.

19. Σε ορισμένα Κράτη, το πρόσωπο που επιθυμεί να γίνει επανεξέταση από ανώτερο δικαστήριο της απόφασης με την οποία κηρύχθηκε ένοχο ή της

απόφασης με την οποία του επιβλήθηκε ποινή πρέπει, σε ορισμένες περιπτώσεις, να ζητά να του επιτραπεί να ασκήσει έφεση (application for leave to appeal). Το δικαίωμα να ζητήσει άδεια ενώπιον δικαστηρίου ή διοικητικής αρχής πρέπει να θεωρείται ως μία μορφή εξέτασης με την έννοια του παρόντος άρθρου.

20. Η παράγραφος 2 του παρόντος άρθρου επιτρέπει εξαιρέσεις στο δικαίωμα αυτό:

- για αξιόποινες πράξεις μικρής σημασίας, όπως αυτές ορίζονται από το νόμο
- σε περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος κρίθηκε σε πρώτο βαθμό από το ανώτατο δικαστήριο, για παράδειγμα λόγω του αξιώματός του (υπουργός, δικαστής ή κάτοχος άλλου αξιώματος), ή λόγω της φύσης της αξιόποινης πράξης
- σε περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος καταδικάστηκε μετά από άσκηση ενδίκου μέσου κατά της απαλλαγής του.

21. Σημαντικό κριτήριο προκειμένου να αποφασισθεί αν μία αξιόποινη πράξη είναι μικρής σημασίας είναι το κατά πόσο η εν λόγω αξιόποινη πράξη τιμωρείται με ποινή κάθειρξης ή όχι.»

ΑΙΤΙΑΣΗ

Επικαλούμενος τα άρθρα 5 και 6 §§ 1 και 2 της Σύμβασης, καθώς και το άρθρο 2 του Πρωτοκόλλου αριθ.7, ο προσφεύγων παραπονείται για παραβίαση του δικαιώματός του για εκδίκαση της υπόθεσής του σε δύο βαθμούς δικαιοδοσίας.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Ο προσφεύγων παραπονείται ότι δυνάμει της νέας νομοθεσίας, στερήθηκε το δικαίωμά του να υπερασπιστεί την υπόθεσή του ενώπιον του εφετείου. Στερήθηκε έτσι το δικαίωμά του να αιτηθεί την επανεξέταση της απόφασης με την οποία του επιβλήθηκε ποινή του σε πρώτο βαθμό, η οποία, κατά πλάσμα δικαίου, κατέστη αμετάκλητη. Ως εκ τούτου, σε περίπτωση νέας καταδίκης, θα έπρεπε να εκτίσει και την πρώτη αυτή ποινή, παρότι δεν μπόρεσε να την αμφισβητήσει ενώπιον ανώτερου

δικαστηρίου. Υποστηρίζει ότι έτσι παρέμεινε για πάντα στιγματισμένος ως ένοχος. Ως απόδειξη, προσκομίζει την απόφαση αριθ. 154/2005 του Διοικητικού Πρωτοδικείου Λάρισας, η οποία απέρριψε την προσφυγή του κατά της πειθαρχικής κύρωσης που του είχε επιβληθεί, στην οποία το δικαστήριο ανέφερε ομοίως την καταδίκη του δυνάμει της απόφασης αριθ. 1413/2003. Επικαλείται τα άρθρα 5 και 6 §§ 1 και 2 της Σύμβασης, καθώς και το άρθρο 2 του Πρωτοκόλλου αριθ.7. Το Δικαστήριο θα εξετάσει την προσφυγή υπό το πρίσμα του άρθρου 2 του Πρωτοκόλλου αριθ.7, που αποτελεί τον ειδικό νόμο (*lex specialis*) στην προκειμένη περίπτωση, και έχει ως εξής:

«1. Κάθε πρόσωπο που καταδικάστηκε για αξιόποινη πράξη από δικαστήριο, έχει το δικαίωμα της επανεξέτασης από ανώτερο δικαστήριο της απόφασης με την οποία κηρύχθηκε ένοχος ή της απόφασης με την οποία του επιβλήθηκε ποινή. Η άσκηση αυτού του δικαιώματος και οι λόγοι για τους οποίους μπορεί αυτό να ασκηθεί, διέπονται από το νόμο.

2. Από αυτό το δικαίωμα μπορούν να γίνουν εξαιρέσεις στην περίπτωση αξιόποινων πράξεων μικρής σημασίας, όπως ορίζονται στο νόμο, ή στις περιπτώσεις που ο καταδικασθείς κρίθηκε σε πρώτο βαθμό από το ανώτερο δικαστήριο, ή καταδικάστηκε μετά από άσκηση ενδίκου μέσου εναντίον της απαλλαγής του.»

Καταρχήν, η Κυβέρνηση υποστηρίζει το απαράδεκτο της προσφυγής λόγω μη εξάντλησης των εθνικών ενδίκων μέσων, υποστηρίζοντας ότι ο προσφεύγων δεν άσκησε αίτηση αναίρεσης κατά της απόφασης αριθ. 536/2006 του Εφετείου Λάρισας.

Η Κυβέρνηση υποστηρίζει εν συνεχεία ότι ο νόμος αριθ. 3346/2005 αποσκοπεί στο να αποφορτίσει τα πινάκια των δικαστηρίων από υποθέσεις ελάσσονος σημασίας και να επιταχύνει έτσι την ποινική δικαιοσύνη. Όλες οι συνέπειες επί της νομικής κατάστασης του προσφεύγοντος άρθηκαν οριστικά διότι, αφενός, παραγράφηκε η ποινή του και, αφετέρου, η καταδίκη δεν εγγράφηκε στο ποινικό μητρώο του. Στο σημείο αυτό, η Κυβέρνηση επισημαίνει ότι προκειμένου μία ποινή να εγγραφεί στο ποινικό μητρώο ενός ατόμου, πρέπει αυτή να είναι αμετάκλητη, κάτι που προϋποθέτει την εξάντληση όλων των ενδίκων μέσων που προβλέπει το εθνικό δίκαιο. Το προβλεπόμενο από το νέο νόμο μέτρο δε θα μπορούσε ως εκ τούτου να εξομοιωθεί ούτε με αμνηστία, γενικό νομοθετικό μέτρο

που εξαλείφει την απαγγελθείσα ποινή και το οποίο λαμβάνεται μόνο σε περιπτώσεις πολιτικών εγκλημάτων, ούτε με χάρη, διοικητικό μέτρο επιεικείας που λαμβάνει ο πρόεδρος της Δημοκρατίας μόνο κατόπιν αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης.

Η Κυβέρνηση διευκρινίζει επιπλέον ότι αν το άτομο που επωφελήθηκε από την εφαρμογή του νέου νόμου διαπράξει εντός δεκαοκτώ μηνών από τη δημοσίευση αυτού του νόμου μία νέα αξιόποινη πράξη από δόλο, για την οποία θα καταδικαστεί αμετάκλητα σε ποινή κάθειρξης άνω των έξι μηνών, η ποινική διαδικασία που είχε τεθεί στο αρχείο συνεχίζεται από το σημείο εκείνο που είχε σταματήσει την επομένη της δημοσίευσης του νόμου αριθ. 3346/2005, χωρίς ουδεμία στέρηση των δικαιωμάτων υπεράσπισης του ενδιαφερομένου.

Σε ό,τι αφορά την παρούσα υπόθεση, η Κυβέρνηση σημειώνει ότι ο προσφεύγων δεν μπορεί να υποστηρίξει βάσιμα ότι η απόφαση με την οποία του επιβλήθηκε ποινή κατέστη αμετάκλητη, ή ότι η απόφαση αυτή εγγράφηκε στο ποινικό μητρώο του. Στο σημείο αυτό, η Κυβέρνηση σημειώνει ότι καθώς ο προσφεύγων δεν διέπραξε νέα αξιόποινη πράξη μέσα στο χρονικό διάστημα των δεκαοκτώ μηνών από τη δημοσίευση του νέου νόμου, η καταδίκη του δεν ανασύρθηκε από τα αρχεία και θεωρείτο έκτοτε ως «εξαφανισθείσα». Η Κυβέρνηση προσθέτει ότι υποστηρίζοντας ότι η περίπτωσή του εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 3 του άρθρου 574 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, ο προσφεύγων προβαίνει σε μία εσφαλμένη ερμηνεία του εθνικού δικαίου, καθώς η διάταξη αυτή προϋποθέτει ομοίως μία καταδίκη δυνάμει μίας αμετάκλητης απόφασης. Σε κάθε περίπτωση, η Κυβέρνηση υπογραμμίζει ότι ο προσφεύγων δεν προσκομίζει κανένα αποδεικτικό στοιχείο προς στήριξη των επιχειρημάτων του και ότι θα αρκούσε να έχει καταθέσει στο Δικαστήριο αντίγραφο του ποινικού μητρώου του προκειμένου να εξακριβώσει αν έλαβε χώρα η επίδικη εγγραφή. Ακόμα και βάσει αυτής της υπόθεσης, θα επρόκειτο για παράνομη εγγραφή την οποία οι αρχές θα έπρεπε αμέσως να διαγράψουν.

Η Κυβέρνηση σημειώνει τέλος ότι η πειθαρχική διαδικασία σε βάρος του προσφεύγοντος η οποία είναι ακόμα εκκρεμής, είναι ανεξάρτητη από την ποινική διαδικασία και ότι ο προσφεύγων στηρίζεται σε καθαρές υποθέσεις όταν υποστηρίζει ότι η καταδίκη του στην ποινική διαδικασία θα είχε αρνητικές επιπτώσεις στην πειθαρχική διαδικασία.

Η Κυβέρνηση καταλήγει ότι, εν προκειμένω, όλες οι συνέπειες της ποινικής καταδίκης του προσφεύγοντος άρθηκαν οριστικά, και ως εκ τούτου ο προσφεύγων

επικαλείται ασκόπως τα άρθρο 2 του Πρωτοκόλλου αριθ.7, καθώς, κατόπιν της οριστικής τοποθέτησης της υπόθεσής του στο αρχείο, δεν υπάρχει σε βάρος του ούτε καταδίκη ούτε ποινή τις οποίες θα μπορούσε να εξετάσει ανώτερο δικαστήριο. Ακόμα κι αν υποθεθεί ότι υπήρξε εν προκειμένω επέμβαση στο δικαίωμα που εγγυάται το άρθρο 2 του Πρωτοκόλλου αριθ. 7, η Κυβέρνηση σημειώνει ότι η δεύτερη παράγραφος της διάταξης αυτής προβλέπει ότι το δικαίωμα σε δύο βαθμούς δικαιοδοσίας περιλαμβάνει εξαιρέσεις για την περίπτωση αξιόποινων πράξεων μικρής σημασίας, όπως ισχύει εν προκειμένω.

Ο προσφεύγων υποστηρίζει καταρχήν, εκθέτοντας νομολογιακά παραδείγματα από εθνικά δικαστήρια, ότι το εθνικό δίκαιο δεν του αναγνώριζε το δικαίωμα να ασκήσει αίτηση αναίρεσης κατά της απόφασης αριθ. 536/2006 του εφετείου Λάρισας.

Ο προσφεύγων υπογραμμίζει εν συνεχεία ότι η παραγραφή μίας πράξης ή μίας ποινής που επέβαλε ένα δικαστήριο προϋποθέτει την προηγούμενη διαπίστωση ότι ένα άτομο διέπραξε μία αξιόποινή πράξη. Ακόμα κι αν το άτομο δεν υφίσταται εν τέλει, λόγω της παραγραφής, τις συνέπειες της πράξης του, η αποδοκιμασία για τη διαπραχθείσα αξιόποινή πράξη παραμένει για πάντα. Ο προσφεύγων εκτιμά λοιπόν ότι η παραγραφή ωφελεί μόνο κάποιον που είναι πραγματικά ένοχος για την αξιόποινή πράξη για την οποία κατηγορείται, και σε καμία περίπτωση έναν αθώο.

Ο προσφεύγων σημειώνει πράγματι ότι στερήθηκε τη δυνατότητα να αποδείξει την αθωότητά του ενώπιον ενός ποινικού δικαστηρίου, μετά από μία επί της ουσίας εξέταση της υπόθεσης, και τη δυνατότητα να επιτύχει απόφαση με ισχύ δεδικασμένου. Κατά την άποψή του, η απόφαση με την οποία καταδικάστηκε σε πρώτο βαθμό αποτελεί δημόσιο έγγραφο που τυγχάνει του τεκμηρίου της νομιμότητας και της αληθείας. Ακόμα κι αν δεν εξέτισε την ποινή του, όλες οι υπόλοιπες αρνητικές συνέπειες παραμένουν και ειδικότερα η εγγραφή στο ποινικό μητρώο του, δυνάμει του άρθρου 574 § 3 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Ο προσφεύγων προσθέτει ότι αν είχε αθωωθεί, οι πειθαρχικές αρχές θα ήταν υποχρεωμένες να το λάβουν υπόψη, ενώ, υπό τις παρούσες συνθήκες, η καταδίκη του σε πρώτο βαθμό θα επηρεάσει αρνητικά την τύχη του ενώπιον των πειθαρχικών συμβουλίων. Η Κυβέρνηση δεν μπορεί επομένως βάσιμα να ισχυρίζεται ότι η τοποθέτηση της ποινικής υπόθεσής του στο αρχείο απάλειψε όλες τις συνέπειες αυτής.

Ο προσφεύγων εκπλήσσεται επιπλέον από τις ακόλουθες συνέπειες του επίμαχου νόμου: αν είχε διαπράξει νέα αξιόποινη πράξη, θα είχε τη δυνατότητα να υποστηρίξει την αθωότητά του ενώπιον εφετείου, ενώ έχοντας νόμιμη συμπεριφορά, στερήθηκε το δικαίωμα αυτό. Αμφισβητεί τέλος τον σκοπό δημοσίας ωφελείας που επεδίωκε ο νόμος αριθ. 3346/2005 και εκτιμά ότι αυτός εισήγαγε ένα μέτρο καλυμμένης αμνηστίας που έρχεται σε πλήρη αντίφαση με τις αρχές της αντιεγκληματικής και σωφρονιστικής πολιτικής.

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι σκοπός του άρθρου 35 § 1, το οποίο διατυπώνει τον κανόνα της εξάντλησης των εθνικών ενδίκων μέσων, είναι να δώσει στα Συμβαλλόμενα Κράτη τη δυνατότητα να αποτρέψουν ή να επανορθώσουν τις επικαλούμενες παραβιάσεις εναντίον τους πριν οι αιτιάσεις αυτές υποβληθούν ενώπιον του Δικαστηρίου (βλέπε, μεταξύ άλλων, *Selmouni κατά Γαλλίας* [GC], αριθ. 25803/94, § 74, CEDH 1999-V). Κατά τον τρόπο αυτό, αποτελεί σημαντικό στοιχείο της αρχής βάσει της οποίας ο μηχανισμός προστασίας που θεσπίζει η Σύμβαση έχει επικουρικό χαρακτήρα ως προς τα εθνικά συστήματα εγγύησης των δικαιωμάτων του ανθρώπου (*Akdivar και λοιποί κατά Τουρκίας*, 16 Σεπτεμβρίου 1996, § 65, *Recueil des arrêts et decisions* 1996-IV).

Ωστόσο, οι διατάξεις του άρθρου 35 της Σύμβασης δεν προβλέπουν παρά μόνον την εξάντληση των ενδίκων μέσων που ταυτόχρονα σχετίζονται με τις επίδικες παραβιάσεις και είναι διαθέσιμα και επαρκή. Πρέπει να υπάρχουν σε επαρκή βαθμό βεβαιότητας, όχι μόνον στην θεωρία, αλλά και στην πράξη, άλλως στερούνται της απαιτούμενης αποτελεσματικότητας και προσβασιμότητας (βλέπε ειδικότερα τις αποφάσεις *Vernillo κατά Γαλλίας*, 20 Φεβρουαρίου 1991, § 27, série A no 198 και *Misfid κατά Γαλλίας* (déc) [GC], αριθ. 57220/00, § 15, CEDH 2002-VIII). Τέλος, είναι ευθύνη της Κυβέρνησης που επικαλείται τη μη εξάντληση να αποδείξει ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις αυτές (*Κύπρος κατά Τουρκίας* [GC], no 5781/94, § 116, CEDH 2001-IV).

Εν προκειμένω, προκύπτει σαφώς από το άρθρο 504 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας ότι δεν επιτρέπεται η άσκηση αίτησης αναίρεσης όταν η απόφαση δε θέτει οριστικά τέλος στην ποινική δίωξη, αλλά υπό όρους. Ωστόσο, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η απόφαση αριθ. 536/2006 του Εφετείου Λάρισας έθεσε τέλος στην ποινική δίωξη κατά του προσφεύγοντος, «υπό τους όρους του νόμου αριθ. 3346/2005». Υπό αυτές τις συνθήκες και υπό το φως της απόφασης αριθ. 1437/2006 του Αρείου Πάγου (βλέπε ανωτέρω «Το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο και η πρακτική»),

είναι εξαιρετικά πιθανό ότι μία αίτηση αναίρεσης κατά της απόφασης αριθ. 536/2006 θα οδηγείτο σε αποτυχία. Κατά τα λοιπά, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η Κυβέρνηση δεν εκθέτει κανένα νομολογιακό παράδειγμα για να στηρίξει την ένστασή της ή να αντικρούσει τη θέση του προσφεύγοντος.

Ενόψει των ανωτέρω, πρέπει συνεπώς να απορριφθεί η ένσταση περί μη εξάντλησης που προέβαλε η Κυβέρνηση.

Στρεφόμενο στο βάσιμο της υπόθεσης, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι τα συμβαλλόμενα Κράτη διαθέτουν καταρχήν διακριτική ευχέρεια για να αποφασίσουν τους τρόπους άσκησης του δικαιώματος που προβλέπει το άρθρο 2 του Πρωτοκόλλου αριθ.7. Έτσι, η εξέταση μίας απόφασης που κηρύσσει την ενοχή ή επιβάλλει ποινή από ανώτερο δικαστήριο μπορεί να αφορά τόσο πραγματικά όσο και νομικά ζητήματα ή να περιορίζεται σε νομικά ζητήματα. Επιπλέον, σε ορισμένες χώρες, ο διοικούμενος που επιθυμεί να ασκήσει ένδικο μέσο ενώπιον της αρχής πρέπει σε ορισμένες περιπτώσεις να ζητήσει άδεια για τον σκοπό αυτό. Εν τούτοις, οι περιορισμοί που επιβάλλουν οι εθνικές νομοθεσίες στο αναφερόμενο στην εν λόγω διάταξη δικαίωμα άσκησης ενδίκου μέσου πρέπει, κατ'αναλογία προς το δικαίωμα πρόσβασης σε δικαστήριο που καθιερώνει το άρθρο 6 της Σύμβασης, να επιδιώκουν θεμιτό σκοπό και να μη θίγουν την ίδια την ουσία του δικαιώματος αυτού (*Haser κατά Ελβετίας* (déc.), no 33050/96, 27 Απριλίου 2000).

Εν προκειμένω, το Δικαστήριο σημειώνει ότι ο προσφεύγων είχε ασκήσει έφεση κατά της καταδίκης του σε πρώτο βαθμό και ότι λόγω της εφαρμογής στην περίπτωση του των διατάξεων του νόμου αριθ. 3346/2005, ο εισαγγελέας είχε θέσει, καταρχήν, στο αρχείο την υπόθεσή του. Στη συνέχεια, μετά από προσφυγή του προσφεύγοντος ο οποίος διεκδικούσε το δικαίωμά του να εξετασθεί η υπόθεσή του σε δεύτερο βαθμό, ο εισαγγελέας ανακάλεσε την πράξη του και παρέπεμψε την υπόθεσή του ενώπιον του Εφετείου Λάρισας. Το τελευταίο, λαμβάνοντας υπόψη το νόμιμο σκοπό που επεδίωκε ο νέος νόμος και κρίνοντας ότι εν προκειμένω δεν είχε αποδειχθεί καμία προσβολή των θεμελιωδών δικαιωμάτων του προσφεύγοντος, έθεσε εντέλει τέλος στις ποινικές διώξεις που είχαν ασκηθεί σε βάρος του προσφεύγοντος και έθεσε την υπόθεση στο αρχείο.

Εμπνεόμενο από τη φρασεολογία της παραγράφου 19 της εισηγητικής έκθεσης στο Πρωτόκολλο αριθ.7, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η πιο πάνω περιγραφόμενη κατάσταση, όπου η έφεση του προσφεύγοντος εισήχθη παρ'όλα αυτά ενώπιον του Εφετείου Λάρισας, μπορεί να θεωρηθεί μία μορφή εξέτασης από

ανώτερο δικαστήριο της απόφασης με την οποία κηρύχθηκε ένοχος ή της απόφασης με την οποία του επιβλήθηκε ποινή, με την έννοια του άρθρου 2 του Πρωτοκόλλου αριθ.7 (βλέπε, με την έννοια αυτή, *Pesti et Frodl κατά Αυστρίας* (déc.), nos 27618/95 και 27619/95, CEDH 2000-I), *Loewenguth κατά Γαλλίας* (déc.), no 53183/99, CEDH 2000-VI).

Το Δικαστήριο κρίνει ως εκ τούτου ότι η δυνατότητα που προσφέρθηκε στον προσφεύγοντα να εξετασθεί η υπόθεσή του από το εφετείο, ακόμα κι αν το τελευταίο αποφάσισε εντέλει να θέσει την υπόθεσή του στο αρχείο, ανταποκρινόταν στις απαιτήσεις του άρθρου 2 του Πρωτοκόλλου αριθ.7 της Σύμβασης.

Έπεται ότι η προσφυγή είναι προδήλως αβάσιμη και πρέπει να απορριφθεί κατ'εφαρμογή του άρθρου 35 §§ 3 και 4 της Σύμβασης.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο, ομόφωνα,

Κηρύσσει την προσφυγή απαράδεκτη.

(υπογραφή)

Søren Nielsen

Γραμματέας

(υπογραφή)

Nina Vajić

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου

εγγράφου από τα γαλλικά.

Αθήνα, 18 Ιανουαρίου 2009

Ο μεταφραστής

Αλέξανδρος Πετροτσόπουλος